

Den sten, bygmestrene vragede...

20. søndag e. trinitatis, 21. okt. 2012 i Martinskirken. Sigmund Hjorthaug.
Salmer: 225, Bibelkor Mika 7,18-19, 485v5, 542v3-5, 286, 596.

Matthæus 21, [28-41] 42-46

[Men hvad mener I? En mand havde to sønner. Han gik hen til den første og sagde: Min søn, gå ud og arbejd i vingården i dag. Men han svarede: Nej, jeg vil ikke! Bagefter fortrød han og gik derud. Så gik han til den anden søn og sagde det samme til ham. Han svarede: Ja, herre! men gik ikke derud. Hvem af de to gjorde deres fars vilje?] De svarede: "Den første." Jesus sagde til dem: "Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. Og skønt I så det, angrede I heller ikke bagefter og troede ham. Hør endnu en lignelse! Der var en vingårdsejer, som plantede en vingård og satte et gærde om den, og han gravede en perse i den og byggede et vagttårn. Han forpagtede den bort til nogle vinbønder og rejste udenlands. Da høsttiden nærmede sig, sendte han sine folk til vinbønderne for at få sin høst. Men vinbønderne greb hans folk, og én pryglede de, en anden dræbte de, og en tredje stenede de. Han sendte nogle andre folk, flere end første gang, men de gjorde det samme ved dem. Til sidst sendte han sin søn til dem, for han tænkte: De vil undse sig for min søn. Men da vinbønderne så sønnen, sagde de til hinanden: Det er arvingen. Kom, lad os slå ham ihjel og få hans arv. Og de greb ham og smed ham ud af vingården og slog ham ihjel. Når nu vingårdens ejer kommer, hvad vil han så gøre med de vinbønder?" De svarede ham: "Et ondt endeligt vil han give de onde og overlade vingården til andre vinbønder, som vil give ham høsten, når tiden er inde."]

Jesus sagde til dem: "Har I aldrig læst i Skrifterne:

Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnesten.

Det er Herrens eget værk, det er underfuldt for vore øjne?

Derfor siger jeg jer: Guds rige skal tages fra jer og gives til et folk, som bærer dets frugter. Og den, der falder over denne sten, bliver kvæstet, men den, som stenen falder på, vil den knuse."

Da ypperstepræsterne og farisæerne havde hørt hans lignelser, forstod de, at han sigtede til dem. Så søgte de at gribe ham, men de frygtede for folkeskaren, for den anså ham for at være en profet.

Jesus går omkring på tempelpladsen. Han forkynder evangeliet og helbreder de syge. Toldere og syndere, som var blevet omvendt ved døberen Johannes' forkyndelse, flokker sig om ham, synderes Frelser. Men en gruppe mennesker kunne Jesus ikke forkynde evangeliet for. Folkets åndelige ledere, ypperstepræsterne og farisæerne og de ældste. Hvorfor? Fordi de ikke havde brug for en Frelser fra synden. De var retfærdige i sig selv og havde ikke brug for Kristi retfærdighed. Derfor forkynder Jesus loven for dem, så de - om mulig - kunne vågne op og se at de havde behov for ham som frelser. Og det gør han gennem to lignelser.

En mand havde to sønner...

Hvem er den første søn i lignelsen? Den første søn, var de åbenbare syndere, toldere og skøger. De kom til tro på Jesus ved døberen Johannes. De så, at de havde behov for Frelseren. De omvendte sig og lod sig døbe. De var den første søn, som først ikke ville gå for at arbejde i vingården, men så fortrød og gik derud. De gjorde *Faderens vilje*. Hvad er Faderens vilje? Jesus siger i Joh 6,29: *Guds*

gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt. I Joh 6,40 siger han: *Min faders vilje, er at enhver som ser Sønnen og tror på ham, skal have evigt liv.*

Den anden søn er billede på ypperstepræsterne, de skriftlærde og de ældste. Tilsyneladende var de lydige mod Gud og hans vilje. De var nok villige til at holde Guds bud sådan i det ytre, de levede ærbart og ret, men deres hjerter var langt fra Gud. Og Guds dybeste og egentlige vilje, at de skulle tro på hans Søn, Jesus Kristus, gjorde de slet ikke. *I det ydre havde de guds frygt, men de fornægtede dens kraft (2 Tim 3,5). De forkastede Guds plan med dem og lod sig ikke døbe af ham (Johannes) Luk 7,30.* De var retfærdige i sig selv og mente ikke, de havde brug for dåben til syndernes forladelse, og de forkastede også Ham, som Johannes vidnet om, Jesus Kristus. Jesus sier her til dem: *Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham.* Jesus fortæller denne lignelse, for at også de, som var egenretfærdige, skulle komme til erkendelse af sandheden om dem selv og blive frelst.

I den neste lignelse - lignelsen om de onde vinbønder - går Jesus endnu længere for at prøve at nå ind til jøderne og vise dem, at de, som var åndelige ledere i Israel, var fjendtlige mod Gud og hans frelses plan. Han viser dem også, at deres fædre havde vist samme fjendskab mod Gud og hans frelse. Som Israels ledere før dem forkastede profeterne, som Gud sendte til dem, sådan forkastede disse ledere nå døberne Johannes og Kristus selv.

Gud havde vist all mulig omsorg for sit folk, Israel. I sin kærlighed havde han taget sig av det på alle vis. Han gav dem loven, han lod bygge templet, hvor de kunne dyrke ham. Han gav dem profeter som skulle advare dem mod frafald og som skulle minde dem om Guds løfter. I Esajas 5, læser vi: *Min ven havde en vingård på en frugtbar skråning. Han gravede den, rensede den for sten og plantede den til med vinstokke. Han byggede et vagttårn i den og udhuggede også en perse.*

Han udvalgte Israels folk frem for alle andre folk, hjalp dem på underfuld vis ud av trældommen i Egypten, bar dem på sine arme i 40 år i ørkenen, uddrev fjenderne for dem i det lovede land, så de kunne indtage dette frodige land, som flød med mælk og honning. Han gav dem sine love og forordninger, og ikke mindst løftet om Messias som skulle komme og genoprette Adams fald. *Hvad var der mere at gøre ved min vingård, som jeg ikke har gjort? (Es 5,4)*

Som en parentes vil jeg her få skyde ind, at vi måske skulle stanse op og tænke over hvad Gud har gjort for vort land og ikke mindst gennem vår kirke. Gud har ladet evangeliet lyde klart og rent i Frikirken i over 150 år. En ufattelig nåde fra Gud.

Frafaldet er stort i de nordiske folkekirker. Om det fortsat er nogen som forkynder evangeliet der, så er det godt. Men jeg er bange for, at i mange kirker, lyder intet sandt evangelium, som mennesker kan blive frelst ved. En anden sak er sakramentforvaltningen. Det må være uhyre vanskelig for præsterne at forvalte sakramenterne ret i folkekirken. Her skal man ikke nægte nogen at gå til nadver, selv om de er ubodfærdige, og dermed bliver præsten medskyldig i at nogen spiser og drikker sig selv til dom. Hvor det vigtigt da at vi holder fast ved vor kirke og vor bekendelse til alt Guds ord. At vi har en ret forvaltning av sakramenterne, der kirketugten fungerer.

Pastor Michael var præst i Frikirken i mange år. Jeg har i det sidste læst en del gamle Kirkenyt og set en del av det pastor Michael har skrevet der. Det er solid, grundig og klar forkyndelse. Utrættelig underviser og underviser han. Han gør som Paulus formaner Timoteus til: *Tag vare på undervisningen. Giv akt på dig selv og på den undervisning du giver, hold fast ved det, for når du gør det, bliver det til frelse både for dig selv og for dem der hører dig (1 Tim 4,13,16).*

Må Gud forbarme sig over os, så vi fortsat får ha Guds rene ord og evangelium hos, at Gud vækker op nye vidner, kalder nye præster, til at tjene i vår kirke, som forkynder Guds ord uden at fortie noget, men forkynder *alt, hvad der er Guds vilje*, som Paulus sier i sin afskedstale til de ældste i Efesus: *I ved at jeg ikke har fortiet noget, som kunne være jer til hjælp, men jeg har forkyndt for jer og undervist jer offentlig og privat. Både for jøder og grækere har jeg vidnet om omvendelsen til Gud og om troen på vor Herre Jesus Kristus. ... Jeg har ikke fortiet noget, men har forkyndt jer alt, hvad der er Guds vilje* (ApG 20,20-21.27)

Hvad gjorde så det jødiske folk når Gud sendte profeterne til dem? De slog profeterne ihjel. Jesus sagde: *Jerusalem! Jerusalem! du som slår profeterne ihjel og stener dem der er sendt til dig. Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn som en høne samler kyllinger under vingerne. Men I ville ikke* (Matt. 23,37). Jesus fortæller denne lignelse til farisæerne for at advare dem, for at om mulig at bjerge dem, og vise hvilken ond handling de var ved at gøre mod Ham, Guds egen Søn. Ikke mange dage bagefter slog de ham ihjel – sådan som Jesus havde sagt i lignelsen: *Men da vinbønderne så sønnen, sagde de til hinanden: Det er arvingen. Kom, lad os slå ham ihjel og få hans arv. Og de greb ham og smed ham ud af vingården og slog ham ihjel.* Dette skede Langfredag.

Jesus prøver gennem disse to lignelser at vise farisæerne og de skriftkloge deres hykleri, deres fjendskab mod Gud og hans frelse. Men lykkedes det for ham at overbevise dem? Nej, de ble kun endnu hårdere og endnu mere blinde.

Forkyndelse av loven kan virke på to måder. Den ene måde er, at man lukker ørene til og ikke vil høre hvad Gud siger i sit ord. Man bliver blind for hvad Guds sier i sin hellige lov. Enten fortsætter man at stole på, at man er retfærdige for Gud i sig selv. Eller de vil ikke høre, når Gud peger på en bestemt synd i deres liv. De undskylder synden og vil ikke bøje sig for, hvad Gud sier i sin hellige lov. En kristen kan falle i synd, ja, i grove synder og få tilgivelse. Men han kan ikke leve i synd, eller forsvare at han lever i synd. Da vil han komme under Guds dom og gå evigt fortabt.

Jesus sagde: *Den sten, bygmestrene vragede, er blevet hovedhjørnestein. Men den, der falder over denne sten, bliver kvæstet, men den, som stenen falder på, vil den knuse.* Og Simeon sagde om Jesus: *Se, dette barn er sat til fald og oprejsning for mange i Israel* (Luk 2,34). Til oprejsning for den, som tror syndernes forladelse for hans skyld og i hans navn, men til evig *fald* for den som ikke vil vende om fra sin synd, men fortsat vil leve i den. For ham bliver Kristus til fald, en man falder over, og man bliver kvæstet, og til slut vil den evige dom falle over ham som en sten som knuser ham. *Den, der falder over denne sten, bliver kvæstet, men den, som stenen falder på, vil den knuse.* Jesus sagde: *Frygt ikke for dem, der slår legemet ihjel, men ikke kan slå sjælen ihjel, men frygt derimod ham der kan lade både sjæl og legeme gå fortabt i Helvede* (Matt 10,28). Og hvem er det, vi skal frygte? Det er Gud selv. Ham skal vi frygte. For han kan ikke tåle synd. Han er hellig, og han siger: *I skal være hellige, for jeg er hellig.* Han er en *fortærende ild* mod all synd (Hebr 12,29). Den evige fortabelse kan desværre blive resultatet av at høre Guds lov. Man lukker ørene til, vil ikke høre, hvad Gud siger i sin hellige lov, vil ikke bøje sig for, hvad Gud siger, men fortsætter i sin synd.

Men Gud ske tak, så kan loven også ha den anden virkning, at man bliver forfærdet over Guds ord. Man bliver vækket op, og ser at uden Jesus og hans frelse går man evigt fortabt. Man indser, at det er galt, det man har gjort, og at man vil gå fortabt, hvis man vil beholde og forsvare sin synd.

Loven får da denne gode virkning at den gør os bange, så vi spørger, som folk gjorde på Pinsedag. Der star, at det *stak dem i hjertet*, og de sagde: *Hvad skal vi gøre?* Dette er udryk for, hvad som

sker, når vi bliver forfærdet over os selv i møde med Guds lov. *Peter svarede: »Omvend jer og lad jer alle døbe i Jesu Kristi navn til jeres synders forladelse»*. Her fik loven den gode virkning, nemlig at de så den synd, de havde gjort, så det stak dem i hjertet. Deres samvittighed blev vækket op. Det er lovens opgave og hensigt, at den skal give et stik i vort hjerte. Dens hensigt er at afsløre os som de syndere vi er. Vise os at vi er fortabte i os selv. Og når det lykkes for Helligånden at vise os vor synd og vi er blevet genstand for lovens *dødende gerning*, da er vi modne for evangeliets *levendegørende gerning*. - Når vi får spejle os i Guds lov og vi begynder at se på os selv med *Guds øjne*, da er vor færd ikke ren, men uren (Ordsp 16,2). Da går det med os som med profeten Esajas. Han sagde: *Ve mig, det er ude med mig, jeg er en mand med urene læber, jeg bor i et folk med urene læber og nu har mine øjne set kongen, Hærskarers Herre* (Es 6,5).

Min ven! Luk ikke dit hjerte til, når Gud taler sin lov til dig. Han vil dig det bedste. Han vil, at du skal indse, at du er fortabt i dig selv, så du kan se, at du har behov for Frelseren, Jesus Kristus. Måtte det ikke gå os som ypperstepræsterne og de skriftlærde, som lukket sine hjerter til for Jesus, når han talte loven til dem. Men at det stik, du kender i dit hjerte, når loven lyder, må føre til at du sier: Ja, sådan er det! I mig, i mit kød bor der intet godt. Skulle du, Herre, dømme mig, som mine synder har fortjent, så ville jeg gå evigt fortabt.

Men nu siger Herren, at han er de fortabtes Frelser. *De raske har ikke brug for læge, det har de syge* *Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere* (Matt 9, 12-13). Du som er forskrækket over dig selv, du skal få høre, at Guds velbehag hviler over dig *for Jesu skyld*. Du er ikke retfærdig for Gud i dig selv. Nej, for hans hellige blik er du ikke ren. Du er uren. Men Kristus er fuldkomment ren. Hans renhed er din renhed. Hans retfærdighed er din retfærdighed. Hans hellighed er din hellighed. Du har ingen retfærdighed i dig selv som holder for Gud, men Kristus har. Og hans retfærdighed gælder for Gud i dit sted. Luther taler om den "fremmede retfærdighed". En retfærdighed som er *udenfor* dig. Ikke i dig. Det er Kristi retfærdighed.

Men hvad fører det til, når du sådan ser, at det Kristi retfærdighed udenfor dig, som er din redning? Vil det føre til, at du siger: Ja, men da har det ikke noget at si, at jeg synder, eller at jeg holder fast ved denne specielle synd, for det er jo kun Kristi retfærdighed som gælder! Har det da noget at si hvordan jeg lever? Hvad siger Paulus? *Hvad følger nu heraf? Skal vi blive i synden, for at nåden kan blive så meget større? Aldeles ikke!* (Rom 6). Ja, hvordan kan vi tænke sådan! En kristen kan ikke synde, det vil sige, han kan ikke *forblive* i synden når han falder i synd. Det er som falle ind i flammerne. Han må væk derfra, for at han ikke skal brænde op! Eller som at falde i vandet. Han må op derfra, for at han ikke skal drukne! At synde for en kristen, det er som at "falde i ild eller vand". Han kan ikke forblive i synden, da går han evigt fortabt. Må Gud forbarme sig over os at vi ikke tænker sådanne tanker.

Brødre, I blev kaldet til frihed, sier Paulus, brug blot ikke friheden til påskud for kødet (Gal 5,13). *I skal leve i Ånden og ikke følge kødets lyst* (Gal 5,16). *De, som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kødet sammen med lidenskaberne og begæringerne. Lever vi i Ånden skal vi også vandre i Ånden* (Gal 5,24). Vi er frie i Kristus, og det er kun hans retfærdighed, som gælder for Gud i vort sted. Men troen på dette kan ikke forenes med, at vi vil leve i synden og forsvare vor synd. En kristen vil derimod bekende sin synd for Herren og bede om syndernes forladelse - på ny og på ny. Og han får syndernes forladelse frit og for intet, igen og igen. Han får sætte sin lid til Kristi retfærdighed, som er den eneste retfærdighed som kan bestå for Gud. Amen.

Lagt på www.vivit.dk 24.10.2012